

PRESSMEDDELANDE nr 111/23

Luxemburg den 22 juni 2023

Generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-281/22 | G. K. m.fl. (Europeiska åklagarmyndigheten)

Gränsöverskridande utredningar som genomförs av Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo): Generaladvokat Ćapeta föreslår att EU-domstolen ska slå fast att den rättsliga prövning som görs i den biträdande europeiska delegerade åklagarens medlemsstat är begränsad till processuella frågor

Eppo utgör ett välutvecklat system för ömsesidigt erkännande med inbyggda garantier till skydd för grundläggande rättigheter

Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) har utrednings- och lagföringsbefogenheter angående brott som skadar EU:s ekonomiska intressen. Mål C-281/22 är första gången som EU-domstolen ges möjlighet att tolka Eppo-förordningen, vilken är den rättsakt som inrättar Eppo och som lägger fast reglerna för dess verksamhet.

I målet är flera fysiska och juridiska personer misstänkta för att, genom ett storskaligt upplägg, ha importerat biodiesel från Bosnien och Hercegovina till EU som de hävdade hade producerats från matlagningsolja. Den "använda matlagningsoljan" påstods ha importerats från Förenta staterna till Bosnien och Hercegovina. Det misstänks dock att biodieseln redan hade producerats i Förenta staterna utan att någon raffinering eller produktion skett i Bosnien och Hercegovina. Eppo, genom den handläggande delegerade europeiska åklagaren (i Tyskland), genomför en förundersökning angående de deklarationer som misstänks vara falska och som lett till förlorade intäkter som uppgår till cirka 1,295,000 euro. De påstått förlorade intäkterna ingår bland EU:s ekonomiska intressen och omfattas således av Eppos befogenheter.

Huvudutredningen äger rum i Tyskland, men Eppo ansåg att det var nödvändigt att genomföra en gränsöverskridande utredning i Österrike. Den (tyska) handläggande delegerade europeiska åklagaren anvisade för detta ändamål den biträdande delegerade europeiska åklagaren (i Österrike) att genomföra husrannsakan och beslag i de misstänkta fastigheter.

Enligt österrikisk rätt kräver sådana tvångsmedel emellertid att en domstol meddelat tillstånd innan åtgärden vidtas. Den biträdande delegerade europeiska åklagaren fick domstolsgodkännande att genomföra husrannsakan och ta handlingar och datorer som kan innehålla bevis till de misstänkta nackdel i beslag.

Den 1 december 2021 överklagade de misstänkta personerna besluten om husrannsakan, vilka hade godkänts av fyra österrikiska domstolar, till Regionala överdomstolen i Wien (Österrike). De gjorde gällande att besluten om husrannsakan och beslag varken var nödvändiga eller proportionerliga.

Regionala överdomstolen beslutade att hänskjuta ett antal tolkningsfrågor till EU-domstolen. Dessa rör huruvida Regionala överdomstolen har rätt att göra en fullständig prövning (vilket den skulle ha gjort i en rent inhemsk situation) eller huruvida prövningen ska begränsas till processuella frågor rörande verkställigheten av de aktuella gränsöverskridande utredningsåtgärderna.

I sitt idag föredragna förslag till avgörande går generaladvokat Tamara Čapeta först igenom de tolkningsmöjligheter som står EU-domstolen till buds. Hon föreslår därefter, med beaktande av behovet att Eppo ska fungera på ett effektivt sätt och skyddet av de grundläggande rättigheterna, att domstolen ska komma till följande avgörande:

Eppo-förordningen ska tolkas så, att domstolen i den biträdande delegerade europeiska åklagarens medlemsstat (i detta fall Österrike) endast får pröva de omständigheter som avser verkställandet av en utredningsåtgärd och att den domstolen måste godta den handläggande europeiska delegerade åklagarens (i detta fall i Tyskland) bedömning att åtgärden är motiverad.

Generaladvokaten påpekar inledningsvis att Eppos förfaranden endast delvis är reglerade i Eppo-förordningen. Det finns i synnerhet inga bestämmelser om krav på förhandstillstånd från domstol för gränsöverskridande utredningsåtgärder. Detta är en fråga som regleras i medlemsstaternas straffrätt.

Generaladvokaten understryker också att syftet med Eppo är att vara en effektiv mekanism, som inbegriper gränsöverskridande utredningar, i kampen mot brottslighet som skadar EU:s ekonomiska intressen.

En fullständig domstolsprövning i den biträdande delegerade europeiska åklagarens medlemsstat skulle resultera i gränsöverskridande Eppo-utredningar som var mindre effektiva än avsett. En arbetsuppdelning avseende domstolsgodkännande som innebär att domstolen i den biträdande delegerade europeiska åklagarens medlemsstat endast får pröva de omständigheter som avser verkställandet av en utredningsåtgärd strider inte mot Eppo-förordningens lydelse och svarar bättre mot syftet att skapa ett effektivt system för att bekämpa brottslighet som skadar EU:s ekonomiska intressen.

Enligt generaladvokaten följer en sådan lösning av det faktum att Eppo är ett mer utvecklat system för ömsesidigt erkännande, samtidigt som den innebär garantier för skyddet av misstänkta och tilltalades grundläggande rättigheter i gränsöverskridande utredningar – i synnerhet om det system som inrättas genom Eppo-förordningen betraktas ur ett helhetsperspektiv.

Eppo-förordningen innehåller nämligen olika garantier till skydd för de grundläggande rättigheterna. Sådana garantier är exempelvis det informationsutbyte som äger rum mellan den handläggande delegerade europeiska åklagaren och den biträdande europeiska delegerade åklagaren i samband med gränsöverskridande utredningsåtgärder, den förteckning över de rättigheter som misstänkta och tilltalade har i Eppo-förfaranden och den skyldighet som medlemsstaterna har att erbjuda rättsmedel mot Eppos processuella beslut.

Att endast tillåta en domstol i den biträdande delegerade europeiska åklagarens medlemsstat att pröva omständigheter som avser verkställandet av en utredningsåtgärd gör det möjligt för Eppo att på ett effektivt sätt utföra sitt uppdrag och undergräver inte skyddet för grundläggande rättigheter.

PÅPEKAND: Generaladvokatens förslag till avgörande är inte bindande för domstolen. Generaladvokaternas uppdrag består i att fullständigt oavhängigt föreslå domstolen en rättslig lösning i det mål som de har fått i uppdrag att handlägga. Domstolens domare ska nu inleda en enskild överläggning i förevarande mål. Domen kommer att meddelas vid ett senare datum.

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Förslaget till avgörande i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA den dag som förslaget föredras.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler (+352) 4303 3127

Håll dig uppdaterad!

